

ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
เรื่อง หลักสูตรการฝึกรถยกซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก

โดยที่กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั่นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้นายจ้าง ต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ผ่านการฝึกรถยกเกี่ยวกับการใช้รถยกแต่ละประเภท ความปลอดภัย ในการขับรถยก การตรวจสอบและบำรุงรักษารถยก โดยวิทยากรซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ การทำงานเกี่ยวกับรถยก ตามหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔๐ แห่งกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั่นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกที่ใช้ไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์ เข้ารับการฝึกรถยกหลักสูตรตามประเภทของรถยก

- ๑) รถยกประเภท warehouse forklift
- ๒) รถยกประเภท side loader
- ๓) รถยกประเภท counterbalance forklift
- ๔) รถยกประเภท telehandler
- ๕) รถยกประเภท industrial forklift
- ๖) รถยกประเภท rough terrain forklift
- ๗) รถยกประเภท walkie stacker
- ๘) รถยกประเภท order picker
- ๙) รถยกประเภท reach truck
- ๑๐) รถยกประเภท reach stacker
- ๑๑) รถยกประเภทอื่น ๆ

กรณีนายจ้างไม่สามารถจัดให้มีการฝึกรถยกในหลักสูตรตามวรรคหนึ่งได้ ให้นิติบุคคล ที่ได้รับใบอนุญาตในการให้บริการจัดฝึกรถยกตามมาตรา ๑๑ เป็นผู้ดำเนินการ

กรณีนายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับรถยกประเภท ที่ต้องใช้แรงคนในการเคลื่อนย้ายขณะที่ยกสิ่งของ หรือรถยกประเภทที่ไม่มีต้นกำลังในการขับเคลื่อนหรือรถยก

ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ต้องให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมตามข้อบังคับและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย รวมทั้งตามรายละเอียดคุณลักษณะและคู่มือการใช้งานที่ผู้ผลิตกำหนด

ข้อ ๓ การจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรในข้อ ๒ วรรคหนึ่ง นายจ้างหรือนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาต ในการให้บริการจัดฝึกอบรมตามมาตรา ๑๑ ต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีนายจ้างเป็นผู้จัดฝึกอบรมให้แจ้งกำหนดการ สถานที่ หลักสูตรการฝึกอบรม ตามประเภทของรถยก รายชื่อลูกจ้างที่เข้ารับการฝึกอบรม พร้อมทั้งรายชื่อและคุณสมบัติวิทยากร ต่อพนักงานตรวจความปลอดภัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ณ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรุงเทพมหานครพื้นที่ หรือสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดที่นายจ้างมีสถานประกอบการตั้งอยู่ ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนการจัดฝึกอบรม ทั้งนี้ อาจแจ้งเป็นเอกสารด้วยตนเอง หรือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

กรณีมีการเปลี่ยนแปลงกำหนดการ สถานที่ หลักสูตรการฝึกอบรม รายชื่อลูกจ้าง หรือวิทยากร ให้นายจ้างแจ้งรายละเอียดก่อนวันที่ดำเนินการฝึกอบรม

(๒) จัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เข้ารับการฝึกอบรมเต็มเวลาตลอดหลักสูตรที่กำหนด

(๓) จัดให้มีเอกสารประกอบการฝึกอบรม วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักรหรือรถยก ที่ใช้ในการอบรมตามหลักสูตร

(๔) การทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ทั้งนี้ ในการทดสอบภาคปฏิบัติจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและขั้นตอนการปฏิบัติงาน ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

(๕) ออกหลักฐานที่แสดงว่าผ่านการฝึกอบรม หนังสือรับรอง หรือวุฒิบัตร โดยมีรายละเอียด อย่างน้อย ดังนี้

(ก) ชื่อหน่วยงานที่ออกหลักฐานแสดงว่าผ่านการฝึกอบรม พร้อมระบุข้อความว่า “จัดฝึกอบรมโดยนายจ้าง” หรือ “จัดฝึกอบรมโดยนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ ใบอนุญาตเลขที่ ...”

(ข) ชื่อและนามสกุลของลูกจ้างหรือบุคคลที่ผ่านการฝึกอบรม

(ค) ชื่อหลักสูตรที่ผ่านการฝึกอบรมโดยต้องระบุประเภทของรถยกที่จัดให้มีการฝึกอบรม

(ง) สถานที่ตั้งในการฝึกอบรม

(จ) วัน เดือน และปี ที่เข้ารับการฝึกอบรม

(ฉ) ลงนามโดยนายจ้างหรือนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ผู้จัดให้มีการฝึกอบรมต้องมอบหลักฐานที่แสดงว่าผ่านการฝึกอบรม หนังสือรับรอง หรือวุฒิบัตร ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการประเมินผลตามหลักสูตร

(๖) จัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม วัน เวลาที่ฝึกอบรม รายชื่อวิทยากร พร้อมภาพถ่ายกิจกรรมระหว่างการฝึกอบรม

การดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) นายจ้างหรือผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรม ต้องจัดเก็บหลักฐานหรือเอกสารการดำเนินการเพื่อให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้ ทั้งนี้ จะจัดเก็บอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

กรณีลูกจ้างย้ายไปทำงาน ณ สถานประกอบกิจการแห่งใหม่ ที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตร รดยกตามประเภทนั้น ๆ ตามข้อ ๒ จากสถานประกอบกิจการเดิมแล้วและมีเอกสารหรือหลักฐานการรับรอง หรือได้รับวุฒิบัตรที่แสดงว่าได้ผ่านการฝึกอบรม ถือว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรม ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรดยกตามประเภทนั้น ๆ ตามประกาศฉบับนี้

ข้อ ๔ การจัดฝึกอบรมภาคทฤษฎี ต้องจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีจำนวนห้องละไม่เกินหกสิบคน ต่อวิทยากรอย่างน้อยหนึ่งคน

การฝึกอบรมและทดสอบภาคปฏิบัติต้องจัดให้มีวิทยากรอย่างน้อยหนึ่งคนต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม ไม่เกินสิบห้าคนต่อรดยกหนึ่งคัน อุปกรณ์ที่ใช้ในการยกเคลื่อนย้ายอย่างน้อยหนึ่งชุด โดยต้องให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติและทดสอบภาคปฏิบัติกับอุปกรณ์ในการยกและเคลื่อนย้ายสิ่งของอย่างถูกต้องปลอดภัย ตามสถานที่ และเส้นทางที่กำหนด โดยรดยกตามประเภทที่ใช้ในการปฏิบัติงานจริง

กรณีจัดฝึกอบรม ณ สถานที่อื่นซึ่งมิใช่สถานที่ทำงานของลูกจ้างหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต้องดำเนินการจัดให้มีรดยกที่ใช้ในการฝึกอบรมเป็นประเภทเดียวกันกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ หัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรมต้องครบถ้วนและสอดคล้องตามที่กำหนดในข้อ ๕ และข้อ ๖ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ หลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรดยก หัวข้อวิชาและระยะเวลา ในการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่าสิบสองชั่วโมง รายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทฤษฎี อย่างน้อยต้องมีหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรม ดังนี้

(ก) กฎหมายความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับรดยก กฎหมายเกี่ยวกับรดยกที่ใช้ก๊าซ พิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิง หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐานสัญลักษณ์ความปลอดภัยไม่น้อยกว่า หนึ่งชั่วโมง

(ข) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประเภทของรดยกตามลักษณะการใช้งาน ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

(ค) ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับรดยก กฎระเบียบและข้อบังคับในการทำงาน เกี่ยวกับรดยก สาเหตุและกรณีศึกษาการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากรดยก และมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

(ง) โครงสร้าง ส่วนประกอบ อุปกรณ์ แผงควบคุมบังคับ ระบบสัญญาณไฟเตือนของรดยก การใช้งาน การตรวจสอบ และการบำรุงรักษา ตามรายละเอียดคุณลักษณะและคู่มือการใช้งานเกี่ยวกับรดยก ประเภทนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าสองชั่วโมงสามสิบนาที

(๒) ภาคปฏิบัติอย่างน้อยต้องมีหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรม ดังนี้

(ก) โครงสร้าง ส่วนประกอบ การตรวจสอบ และการบำรุงรักษารดยกตามประเภทนั้น ๆ ตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

(ข) ฝึกปฏิบัติขับรดยกประเภทนั้น ๆ ตามเส้นทางตรง ทางโค้ง ทางแยก การหยุด การจอด การให้สัญญาณ การเดินหน้า การถอยหลัง และการยกเคลื่อนย้ายสิ่งของในลักษณะต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า สองชั่วโมงสามสิบนาที

(๓) การทดสอบตามหลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ต้องจัดให้มีการทดสอบภาคทฤษฎีและทดสอบภาคปฏิบัติ รายละเอียดดังนี้

(ก) ทดสอบภาคทฤษฎีตามหัวข้อวิชา ข้อ ๕ (๑) ไม่น้อยกว่าสามสิบนาที

(ข) ทดสอบภาคปฏิบัติขับรถยกในการยกและเคลื่อนย้ายสิ่งของตามประเภทที่สอดคล้องกับหลักสูตร ไม่น้อยกว่าสองชั่วโมงสามสิบนาที

ข้อ ๖ กรณีนายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับรถยกตามประเภทที่แตกต่างไปจากเดิมหรือปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับรถยกแตกต่างจากหลักสูตรเดิมที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมและการทดสอบในหัวข้อวิชาที่เกี่ยวข้องกับรถยกตามประเภทใหม่ที่ให้ลูกจ้างปฏิบัติหน้าที่ โดยอย่างน้อยต้องมีหัวข้อวิชาและรวมระยะเวลาการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าหกชั่วโมง ดังต่อไปนี้

(๑) การฝึกอบรมภาคทฤษฎีอย่างน้อยต้องมีหัวข้อวิชาตามข้อ ๕ (๑) (ง) ระยะเวลาในการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงสามสิบนาที

(๒) การฝึกอบรมภาคปฏิบัติอย่างน้อยต้องมีหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรม ดังนี้

(ก) โครงสร้าง ส่วนประกอบ การตรวจสอบ และการบำรุงรักษารถยกตามประเภทนั้น ๆ ตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

(ข) ฝึกปฏิบัติขับรถยกตามเส้นทางตรง ทางโค้ง ทางแยก การหยุด การจอด การให้สัญญาณ การเดินหน้า การถอยหลัง และการยกเคลื่อนย้ายสิ่งของในลักษณะต่าง ๆ ตามประเภทนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

(๓) การทดสอบตามหลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกต้องจัดให้มีการทดสอบภาคทฤษฎีและทดสอบภาคปฏิบัติ รายละเอียดดังนี้

(ก) ทดสอบภาคทฤษฎีตามหัวข้อวิชา ข้อ ๕ (๑) (ง) ไม่น้อยกว่าสามสิบนาที

(ข) ทดสอบภาคปฏิบัติขับรถยกในการยกและเคลื่อนย้ายสิ่งของตามประเภทที่สอดคล้องกับหลักสูตร ไม่น้อยกว่าสองชั่วโมง

ข้อ ๗ วิทยากรผู้ทำการฝึกอบรมต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับรถยกประเภทนั้น ๆ โดยมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางด้านวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิต ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับรถยกประเภทนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และมีประสบการณ์เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อวิชาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๒) มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับรถยกประเภทนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าสามปี และมีประสบการณ์เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อวิชาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่าสามปี

(๓) เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับเทคนิคขั้นสูง หรือระดับวิชาชีพ ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับรถยกประเภทนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าสามปี และมีประสบการณ์เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อวิชาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่าสามปี

(๔) ลูกจ้างในสถานประกอบกิจการซึ่งมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับรถยนต์ประเภทนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าห้าปี และมีประสบการณ์เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อวิชาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าห้าปี

(๕) เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีประสบการณ์ในหัวข้อที่บรรยาย ไม่น้อยกว่า ๑ ปี

ข้อ ๘ ลูกจ้างผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับรถยนต์ ประเภทนั้น ๆ ตามข้อ ๒ วรรคหนึ่ง ที่มีเอกสารหรือหลักฐานการรับรองหรือได้รับวุฒิปับัตรที่แสดงว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรข้างต้นจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้ถือว่านายจ้างได้จัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ตามประกาศฉบับนี้แล้ว

ข้อ ๙ กรณีลูกจ้างผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับรถยนต์ ประเภทนั้น ๆ และมีเอกสารหรือหลักฐานการรับรอง หรือได้รับวุฒิปับัตรที่แสดงว่าได้ผ่านการฝึกอบรม จากหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีใข้อ ๘ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชน หรือผ่านการฝึกอบรมจากผู้ผลิต ที่มีระยะเวลา ในการเข้ารับการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมง ก่อนประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ตามประกาศฉบับนี้แล้ว

กรณีลูกจ้างผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรจากหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ที่ระยะเวลาเข้ารับการฝึกอบรมตลอดหลักสูตรน้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมง ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรม ในหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรมตามข้อ ๕ (๑) และทดสอบตามข้อ ๕ (๓) (ก) รวมถึงต้องผ่านเกณฑ์ การประเมินไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบ จึงถือได้ว่าเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้าง ผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ตามประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดให้มีการฝึกอบรมตามวรรคสอง ให้นายจ้างหรือนิติบุคคล ที่ได้รับใบอนุญาตในการให้บริการจัดฝึกอบรมตามมาตรา ๑๑ ดำเนินการเป็นไปตามข้อ ๓ และข้อ ๔

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

เรือเอก

(สาโรจน์ คมคาย)

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน